

נשיא נכבד, אחיי

כולנו מכירים את הביטוי "להתחיל ברגל ימין", לפתוח ברגל ימין, להיכנס לדירה ברגל ימין. הביטוי באנגלית הוא: right – get off on the right foot, לא רק ימין אלא גם "נכון". אז איך אומרים "להתחיל ברגל שמאל"? get off on the wrong foot, לא on the left foot. - get off to a bad start.

רגל שמאל נחשבת לכאורה לשגויה, חלשה יותר. צד שמאל נחשב כחלש יותר.

אז איך בבניה החופשית הכל מתחיל ברגל שמאל?

והתשובה לזה? אף אחד לא יודע, אין שום אזכור מה המקור, רק השערות שונות ומשונות, חלקן הגיוניות, חלקן הזויות.

על ההזויות אנחנו נפסח, ואתן כאן כמה הגיוניות.

אם הולכים אחורה עד מצרים הקדומה אז נתקלים בכמה רעיונות. "הצד השמאלי הוא המקום בו שוכן הלב והוא בית הרצון, הרגשות והתודעה, מרכז החיים עצמם. המצרים האמינו שאתה צועד ברגל שמאל כדי להוציא את הרע כדי שהלב יוכל להמשיך. עוד השערה ממצרים העתיקה היא כי רגל שמאל מייצגת את כוחה של איזיס, אלת פוריות שקשורה לחיים ולהתחלות חדשות, לידה. רגל ימין מיוצגת על ידי אחותה של איזיס, האלה נפתיס, שמייצגת גם את חווית המוות ואת השלמת הפעולה.

בהרבה מאוד מפסלי מצרים העתיקה נבחין כי רגל שמאל נוטה קדימה. כל צעד ברגל שמאל הוא סמל כביכול להפלת הרוע.

רגל שמאל, מכיוון שהיא קרובה ללב, מסמלת את האינטואיציה, ואילו רגל ימין אמורה לייצג את האינטלקט, ההגיון. משמעות הצעד היא אפוא, שבדרך כלל האינטואיציה תמיד קודמת לתהליך ההגיון.

ימין היא מידת החסד והרחמים, ולכן הוא גם הצד אליו מתייחסים בתפילות. ואילו צד שמאל הוא הדין. וכיוון שלא כולנו רוצים שיתנהגו עמנו במידת הדין, מעדיפים שהצד הימני יגבר. לכן, אגב, יש אנשים שמאוד מקפידים לא לשלב ידיים, אצבעות וכו', כדי לא לערבב את המידות. אלא תמיד להניח יד ימין על יד שמאל.

ביהדות יש מאמינים, שנועלים תחילה נעל ימין אח"כ שמאל, אבל קושרים את שמאל ואח"כ את ימין. כי בקשירה החשיבות היא דווקא לצד שמאל, כי ביד שמאל קושרים את תפילין, צד הלב. יש ביטוי בגמרא "לעולם יהיו כל פניותיו של אדם על דרך ימין" (בב"א ח"א נ"א ע"א). באיסלאם מקובל ומומלץ MUSTAHAB, להיכנס למסגד ברגל ימין ולצאת ברגל שמאל. או להיכנס לשרותים ברגל שמאל ולצאת ברגל ימין.

היות והבניה החופשית מתחילה בלב – שם הרגש והאינטואיציה – אולי משם המקור של התחלה ברגל שמאל.

למט נכין לנו להרחיב ברגל שמאל.

– זאת חוכמה להאזין למצד שמאל: כ"מ' נען כוח, חזקת, (משאל) אנוני כבינ' חונס' חזק' להרחיב את א' האנוני, קצת, – גיגל שמאל.